

XIII.

Betænkning

over

Forslag til Lov om Godtgjørelse til Vidner for deres Møde i Retten.

(Udgiven af Landstingets Udvalg den 10de Marts 1888.)

Lovforslaget gaar ud paa, at der skal gives Godtgjørelse til Vidner for deres Møde i Retten saavel i private som offentlige Sager.

Flere af Udvalgets Medlemmer have imidlertid haft overveiende Betæneligheder ved at gaa ind paa Forslaget om Godtgjørelse til Vidner i private Sager, og da ogsaa Udvalgets andre Medlemmer, om de end i saa Henseende samstemme med Lovforslaget, erkjende, at Forholdet er forskjelligt i de private og i de offentlige Sager, er hele Udvalget enigt i at foreslaa, at Lovforslaget begrænses til kun at gjælde i de sidstnævnte Sager.

Ogsaa for disses Bedkommende har det, ligesom ved Sagens første Behandling i Thinget, været under Forhandling, om ikke den i den nugældende Lovgivning hjemlede Pligt for Borgerne i det Offentliges Interesse at bære slige Byrder uden herfor at kunne gjøre Krav paa Erstatning burde fastholdes, og om ikke en Indrømmelse i saa Henseende kunde medføre farlige Konsekvenser; thi der gives saa mange Byrder, for hvilke der ikke ydes Wederlag. I saa Henseende bemærkes dog, at Vidnepligten ikke kan stilles

ved Siden af egentlige borgerlige Ombud, da disse gaa paa Omgang mellem Borgerne, medens Vidnepligten rammer tilfældig, saa at Enkelte aldrig og Andre meget ofte komme til at afgive Vidneforklaring. Særligt har Forholdet ogsaa med Hensyn til de borgerlige Ombud udviklet sig derhen, at mange af disse, i Modsætning til tidligere, nu lønnes, og det er i hvert Fald altid blevet iagttaget, at de, der kun havde deres Arbejde at leve af, saa vidt muligt forstaaedes. Det vilde være for vidtløstigt her at meddele, hvorledes Forholdet med de forskjellige borgerlige Ombud har udviklet sig; vi ville kun kortelig omtale, hvorledes Forholdet har været med de Forretninger, der staa i Forbindelse med Retspleien. Stævninger forkyndtes paa danske Lovs Tid ved 2 af Sagsøgeren selv valgte Mænd; det var altsaa et frivilligt Hverv, som Sagsøgeren selv maatte vederlægge; i offentlige Sager var det derimod et Ombud, der skulde udføres uden Betaling; først ved Fred. 3die Juni 1796 beftilledes faste Stævningsmænd, som fik Betaling for deres Arbejde, dog med Forpligtelse til at udføre deres Hverv i offentlige Sager gratis.